

MEDEDELINGEN VAN DE FRYSKE FERIENTING FOAR FJILDBIOLOGY

-SYMPOSIUM "HOE MAAKBAAR IS NATUUR?" 15 november 1991-

De positie van de oude cultuurlandschappen in het tegenwoordige natuurbeleid."

Op 24 februari 1989 organiseerde de FFF samen met de Wielenwerkgroep het symposium "Natuurbeheer in ontwikkeling". Dit jaar organiseert de FFF opnieuw een symposium en weer staat de natuurontwikkeling centraal. Maar de invalshoek is anders. Vooral de positie van de oude cultuurlandschappen en, in het verlengde daarvan, de betaalbaarheid van het natuurbeleid staan centraal. Werd in 1989 het begrip "natuurontwikkeling" vooral inhoudelijk belicht, deze keer is er meer aandacht voor de beleidsmatige kant en de uitvoeringsmogelijkheden van het overheidsbeleid. Uiteraard kan daarbij de rol van de liefhebber-veldbiologen ter sprake komen, anderzijds zoekt de FFF op dit symposium ook de dialoog met andere "werkers": bestuurders van provincie, gemeenten en waterschappen, ruilverkavelaars, boeren en natuurlijk terreinbeheerders.

In hun essay "Moderne natuurbescherming in oude cultuurlandschappen" (zie noot) zetten Gertjan Endedijk, Harro Kraal en Rolf Roos de verschillen tussen de klassieke en de moderne natuurbescherming helder naast elkaar in een schema (pag. 18). In het Natuurbeleidsplan, dat onlangs door de Tweede Kamer werd aangenomen, voert de moderne natuurbescherming de boventoon. Is het optimisme, dat de moderne natuurbescherming kenmerkt, gerechtvaardigd? In cultuurdiscussies roert zich tegenwoordig de groep van de "postmodernisten", die bijzonder kritisch staan tegenover het geloof in vooruitgang, technologie en "maakbaarheid". De titel van het op 15 november te houden symposium is dan ook een knipoog naar de postmodernisten. De natuurontwikkelaars worden uitgenodigd zich te verdedigen tegen kritiek van diverse zijden. Het gaat om het soort vragen als:

- Zijn de oude natuurmonumenten (bijvoorbeeld blauwgraslanden) nog te redden? En zijn de kosten daarvoor te dekken?
- Biedt natuurontwikkeling perspectief voor natuurbehoud? Is er in het Natuurbeleidsplan voldoende aandacht voor natuurbehoud?
- Lopen wij via de lijn van de natuurontwikkeling niet het risico dat natuur te zeer als "maakbaar" wordt beschouwd, zodat in het ruimtelijk beleid van de overheden natuur een factor kan worden, die je dáár kunt plannen "waar het geen kwaad kan"?
- Versluiert men via natuurontwikkelingsprojecten mogelijk de afbraak van (wereld)wijde natuurlijke systemen?

De organisatoren en sprekers van het symposium hopen meer begrip van, dieper inzicht in en grotere betrokkenheid bij het moderne natuurbeleid te bewerkstelligen.

De sprekers zijn:

Harro Kraal, werkzaam bij de stichting Natuur en Milieu te Utrecht, sprekend op persoonlijke titel. Hij zal vooral het natuurbehoud belichten.

Albert Corporaal, tot voor kort werkzaam bij NMF, nu bij NBLF (rijksdienst Natuur Bos en Landschap en Fauna-beheer) als natuurwetenschappelijk medewerker te Zwolle. Hij zal vooral het aspect natuurontwikkeling belichten.

Piet Winterman, werkzaam bij SBB als hoofd sectie beheersplanning te Driebergen. Hij zal vooral op het kostenaspect ingaan.

Gespreksleider is **Piet Dijkstra**, werkzaam bij de provincie Friesland als hoofd afdeling Landelijk Gebied. Er zal veel ruimte zijn voor discussie. Op de symposiumdag verschijnt Twirre met een speciaalnummer, gewijd aan het symposium. In dit nummer staan onder meer bijdragen van de sprekers.

gegevens:

plaats: Onder de Luifel (tegenover het NS-station) te Leeuwarden.

tijd: 13.30 u ontvangst met koffie; 14.00 u start middagdeel; 17.00 u ..men kan ergens in de stad gaan eten; 19.00 u start avonddeel; plm 21.30 u einde.

kosten: f 12,50 voor FFF- en Wielenwerkgroepleden, overigen f 20,-.

aanmelding: door schriftelijke opgave vóór 1 november 1991 bij Jan van der Meer, secretaris van de FFF, Koopmansgracht 49/10, 8606 AB Sneek, én gelijktijdige overmaking van de kosten op bankrekeningnummer 2962.62.838 of op postgiro 3982949 ten name van de penningmeester FFF onder vermelding van "symposium". Er is plaats voor 125 deelnemers. Aanmeldingen worden behandeld op volgorde van ontvangst van het verschuldigde bedrag. Indien men afvalt, worden de kosten uiteraard teruggestort.

namens het FFF-bestuur: Gertie Papenburg, Nycle Haismastraat 21, 9285 RN Buitenpost, tel: 05115-1376

noot) in: "Nieuwe strategieën voor natuurbescherming", Stichting Meander, Utrecht 1989, p. 39-62. Een buitengewoon lezenswaardig essay! Ook wordt ter lezing aanbevolen: Fred Dijs & Maurits Groen. "De natuur terug, honderd Nederlanders over het bouwen van onland". Ede, 1990.

Tabel: Kenmerken van moderne en klassieke natuurbescherming

	modern	klassiek
trefwoorden	natuurontwikkeling	natuur- en landschapsbehoud
	Verlichting	Romantiek
periode	vanaf 1980	1900-heden
verhouding natuur- maatschappij	aanpassing aan maatschappelijke dynamiek	maatschappij- kritisch of pragmatisch
doelstelling natuur- en landschap	'complete' systemen en soorten, m.n. diersoorten, voedselrijke, dynamische systemen met korte ontstaansduur	gericht op totale variatie, historie, aandacht landschap en soortenrijke gemeenschappen met lange ontwikkeltijd
	nadruk op internationaal waardevolle soorten	nationale of regionale criteria
natuurbeheer	mens als beheerder uitschakelen, zelfregulatie	historisch beheer continueren
natuuropvatting	maakbare natuur	stuurbare natuur
	oernatuur	cultuur-natuur
	natuur als produkt waar gebruiker voor moet betalen	natuurbeleving
ethiek	natuur behouden om intrinsieke waarde	variabel: natuur behouden om culturele en economische redenen, intrinsieke waarde en lijfsbehoud
wetenschappelijke onderbouwing	oriëntatie op dispersie, eilandtheorie, ecologische (infra)structuur, dierecologie	Westhovianen, gradiënten, plantenecologie, ecohydrologie
taalgebruik en presentatie	technologisch, ingenieurstaal, symboolorganismen	ecologisch, nadruk op schoonheid, bloemrijk
politiek-bestuurlijke oriëntatie	vooral oog voor rijksterreinen	alle beleidsniveaus
	natuur als sector	natuur en landschap als facet
strategie	concentreren op grote eenheden, keuzen maken	redden en ontwikkelen wat er te realiseren is
	natuur is onderhandelbaar	natuur is niet onderhandelbaar
	'offensief'	'defensief'
	grootschalige scheiding functies ook verweving	alle instrumenten, alle schaalniveaus,
	aansluiten aan belangrijke economische ontwikkelingen	variabel: zowel aankoop als verwerven via relatienota e.d.
	pragmatische oriëntatie	idealistische gedrevenheid

verklaring moeilijke woorden
(redactioneel)

intrinsieke waarde= de waarde in
zichzelf

dispersie= fijne verdeling

pragmatisch= handelend naar de
omstandigheden

gradiënten= overgangen (in bodem
en landschap)

ecohydrologie= waterhuishouding in
verband met processen in de natuur